

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Mültecilerin yaşam haklarının korunması, mültecilere yönelik kin ve nefret içeren ırkçı, ayrımcı söylemlerin, uygulamaların engellenmesi, mültecilere yönelik şiddet suçlarının tüm yönleriyle ortaya çıkartılması, mültecilere karşı işlenen suçlarda etkin soruşturma ve yargılamaların yapılmasının sağlanması, şiddet olaylarında kamu görevlilerinin neden olduğu ihmallerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98. İçtüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederim.

G. Otlu

Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Mültecilere yönelik ırkçı, ötekileştirici, nefret söylemleri, şiddet ve yoğun hak ihlalleri her geçen gün artmaktadır. Dezavantajlı grupta yer alan bu insanlara karşı toplumda düşmanlık ve tepki oluşmasında, içinde bulunduğumuz ekonomik krizin, işsizliğin ve yoksulluğun nedeni olarak gösterilmelerinin payı büyüktür.

Milyonlarca insan; savaş, yoksulluk ve zulümden kaçarak daha insanca hayat şartlarına ulaşmak için Türkiye'de zor koşullar altında yaşamlarını sürdürmeye çalışmaktadır. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı tarafından açıklanan verilere göre Türkiye'de kayıt altına alınmış geçici koruma statüsündeki Suriyeli sayısı 9 Mayıs 2024 tarihi itibarıyla 3 milyon 115 bin 536 kişi olmuştur. Bu rakamın daha yüksek olduğu ifade edilmektedir. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin verileri mültecilerin sayısının her yıl sistematik olarak arttığını göstermektedir.

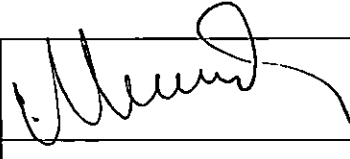
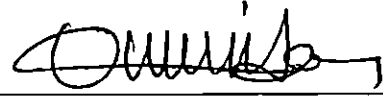
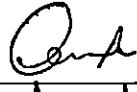
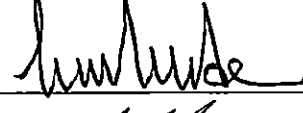
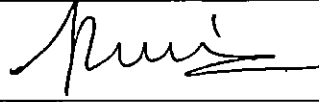
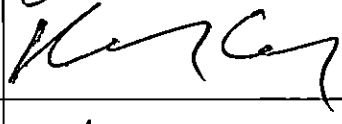
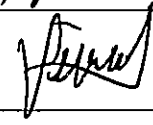
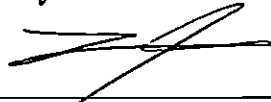
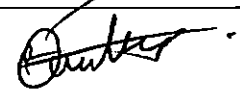
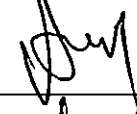
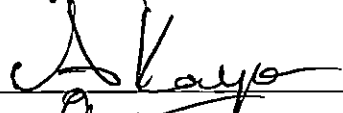
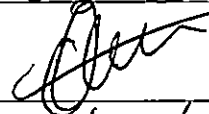
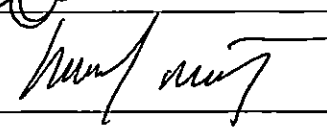
İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 14. Maddesi, herkesin, zulüm karşısında, başka ülkelere sığınma hakkı vardır diyerek, sığınma hakkını temel insan hakkı olarak tanımlanmıştır. Çoğu zaman sığınmacıların temel haklarının yok sayılması ağır hak ihlallerinin yaşanmasına neden olmaktadır. Elverişsiz yaşam koşullarına sahip olan mülteciler, sağlık hakkından, eğitim hakkına varana kadar pek çok haktan yeterince yararlanamamaktadır. 1951 tarihli Mültecilerin Hukuki Statüsüne Dair Sözleşmeye göre, devletler kendi sınırları içerisinde mültecileri korumak ve onlara uluslararası standartlara uygun şekilde davranmak zorundadır. Sözleşmenin 23. Maddesi taraf devletlere, ülkelerinde yasal olarak ikamet eden mültecilere, sosyal yardım ve iane konularında vatandaşlarına uyguladıkları muamelenin aynısını uygulayacaklarını

hükme bağlamıştır. Özellikle çocuk ve kadın mülteciler taciz, yoksulluk ve şiddet sorunu ile daha çok karşı karşıya kalmaktadırlar.

Kayseri Melikgazi’de Suriyeli bir çocuk istismara maruz kalmış, istismarın ortaya çıkmasından sonra 30 Haziran 2024 tarihi gecesinde ırkçı oldukları iddia edilen gruplar, slogan atarak Melikgazi’de yaşayan mültecilerin evlerine ve işyerlerine saldırmış, araçlarını yakmışlardır. Mültecilere saldırılar Kayseri’nin yanı sıra, Gaziantep, Konya, Reyhanlı ve Kilis’te de yaşanmıştır. Adeta, saldırılar sistematik bir şekilde artarak devam etmiştir. İçişleri Bakanı’nın saldırıya karışan kişilere ilişkin yaptığı açıklamada; gözüaltına alınan 282 kişinin göçmen kaçakçılığı, yaralama, uyuşturucu, yağma, hırsızlık, mala zarar verme, cinsel taciz, dolandırıcılık, parada sahtecilik, tehdit, hakaret, kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma v.b. çeşitli suçlardan adli kaydın olduğu belirtmesi mültecilere karşı nefret suçunu işleyen kişilerin profilini de ortaya koymaktadır.

Yoksulluk, güvencesizlik ve geleceksizlik içinde yaşayan, istismara ve hak gasplarına uğrayan mülteci çocukların kin ve nefret söylemlerine, saldırılara bahane edilmesine karşı kamuoyunda ciddi tepkiler oluşmaktadır. Anayasaya göre, Türkiye sosyal bir hukuk devletidir. Çocuk istismarının önlenmesi ve cezalandırma yükümlülüğünün Kamu eliyle yerine getirilmesi gerekmektedir. Mültecilere yönelik saldırılarda etkin soruşturma ve yargılama yapılmaması, faillerin gereken cezaları almamaları, cezasızlık politikası ile ödüllendirilmeleri her geçen gün bu saldırıların artmasına zemin hazırlamaktadır. Benzer saldırılar daha önce İzmir Torbalı’da ve Ankara Altındağ’da da meydana gelmiş, yüzlerce mülteci yaralanmış ve yaşam alanlarını terk etmek zorunda kalmışlardır.

Mültecilere yönelik bu saldırıların, sadece bireysel nefretin sonucu olmadığı, siyasilere ve medya organları vasıtasıyla beslenen bir ırkçılığın ve ayrımcılığın sonucu olduğu ifade edilmektedir. Öncelikli olarak, mültecilerin temel haklarından yoksun bırakılmaması, güvenliklerinin ve insani koşullarda yaşamalarının sağlanması için gereken koşulların oluşturulması gerekmektedir. Nefret söylemlerine ve saldırılara maruz kalmaları yasalara ve uluslararası sözleşmelere aykırılık teşkil etmektedir. Mültecilerin yaşam haklarının korunması, mültecilere yönelik kin ve nefret içeren ırkçı, ayrımcı söylemlerin, uygulamaların, mültecilere karşı işlenen insanlık suçlarının engellenmesi, mültecilere karşı işlenen suçlarda etkin soruşturma ve yargılamaların yapılmasının sağlanması, mültecilere yönelik şiddet suçlarının tüm yönleriyle ortaya çıkartılması, şiddet olaylarında kamu görevlilerinin neden olduğu ihmallerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmalıdır.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	